

КРОНУВАННЯ

**ОДУ-
ДАДА**

ІГОР КАЛИНЕЦЬ

ПОВІІ

Всі права застережені

Druck: „Logos“ G.m.b.H., München 19, Bothmerstr. 14

Bu. *Joseph* *encourages*

Ігор Калинець

КОРОНУВАННЯ ОПУДАЛА

Із промовлянь до сумління
у Львові 1968—69 рр.

*Щось, певно є в них, як
би там воно не було, —
й вони щасливіші за
інших.*

*А потім одному з них
дістається сама порожня.*

Е. Генімґвей

«За рікою, в затінку дерев»

в-во нью-йоркської групи
нью-йорк 1972

Ihor Kaly nec

THE CROWNING OF THE SCARECROW

poetry

Обкладинка і портрет автора
роботи

Лісбослава Гуцалюка

Тираж 500 примірників

Ця збірка друкується без відома і проти волі автора. В-во Нью-Йорської Групи бере на себе відповідальність за появу цієї книги з уваги на долю і повноцінність української літератури і просить в автора пробачення за неточності, які заіснували в передаванні його творів від людини до людини.

З М І С Т

I. Коронування опудала	9
II. Нинішня весна	11
III. Осмислення порога	14
IV. Осмислення вечора .	17
V. Автопортрет	19
VI. Стихотвори про непевність	24
VII. Стихотвори про крихітних людей	30
VIII. Замок	34
IX. Приготовляння до осені	35
X. Вигадана кохана	38
XI. Хроніка осмислень .	45
XII. Стихотвори про зречення	56

I. КОРОНУВАННЯ ОПУДАЛА

Посеред вулиці де не знаходиш нічого
окрім себе у натовпі чужих поглянути
на себе збожу заслугове моя самотність
на відзначення

навіть тоді коли ми ще раз випадково
зустрілися визволилася твоя рука з моєї
як човен від пристані до лица тобі
се огірчення сей жаль самої себе

отож коронування відбулось в будень
без жодних церемоній і сальв пошпуре-
но з опудала традиційного бриля нато-
мість нап'ято бляшану корону

безмежжя часу в опудала для осмислення
цієї події занадто горде воно щоб трі-
потіти рукавами видзвонювати брязкаль-
цями пудити горобців найкраще замкнути-
ся під короною погортати том Сквороди
пережити вічність літа найдовше життя
у самоті начебто у пісковому годиннику
пересипається пісок усіх пустель світу.
після коронування явно не можеш бути
звичайним опудалом страхопудом посе-
ред сумного поля посеред вулиці де не
знаходиш нічого окрім себе зазираєш у
глухі нетрі ества

навіть тоді коли ми ще раз випадково
зустрілися з довгою надумою обірвати
все не було що обривати вже було обірва-
но се було ясным як день ти не захотіла
завважати моєї корони ти напевно поду-
мала він такий як усі а я вінценосець
обранець з-поміж мільйонів маю пра-
во також когось увінчати

відходиш мною вирізнена в натовпі хай
може тільки до вечора але хто-зна чи
не на все життя
переживаю твоє огірчення втричі пере-
живаю а се тому що відзначення не-
легке

найважливіше не свято коронування а те
як носити корону сміховинно виглядаю
не пасує вона до дрантя що поверх
мене у свому королівстві я не король
а тільки сторож ставши птахом не втечу
від себе покинувши поле втрачу своє
призначення скинувши вінець все одно
не визволю себе з нетрів свідомості не
має також значення з чого корона золо-
та і самоцвітів чи тільки з бляхи коро-
на є корона вона винагорода за страждання
за самотність посеред поля за ланцюг
обов'язку

коли на далекому обрії угледжу тебе не
можу зрзбити й одного кроку

ти не розумієш сього

II. НИНІШНЯ ВЕСНА

випадковосте
все стече з тебе
як вода з пір'я
а мені на плечі
завдай гіркоту
камінь сумніву
завдай
чи ти випадковосте
мені суджена

нинішня весна сільце на пташку
майстрування знади на янголя

пурхає собі містом світиться містом
ані гадки що пташення воно янголя

нинішня весна скоштує смутку
не заманиться не ловиться хіба що
впустить у сільце золоте пірце
намалюється мені на іконі сну

нинішня зима сільце на пташку
готування зради на янголя
бо що коли здогадається
що воно пташення що воно янголя

присип мене
волося
золотим листям

переспати б отак
сю весну

бо відлине золото
до гаю світання

пробудження
висітима як меч

а Ніч моя
не піде на ніч

віконце люба віконце
у світ де побував я
де забагато для мене щастя
а радості замало

віконце люба віконце
зовсім тепер порожне
нема мене у зиниці
ані силуета серця

віконце люба віконце
головою не розбити
хіба під синім порогом
у сльозу зібратись

я подарувавши білий день відходжу
я подарувавши голубий день відходжу
я подарувавши червоний день відходжу
чи подарувати тобі ще один день відходячи

був для тебе білий день моє волосся
був для тебе голубий день мої очі
був для тебе червоний день мої уста
але не було дня який би міг бути

лишаю пам'ять білого дня на чорний
лишаю пам'ять голубого дня на чорний
лишаю пам'ять червоного дня на чорний
але завжди бракуватиме одного дня на чорний

не розкусити
золотого горішка

не осягти
зерняти єства

тільки ламати
зуб запитання

кров'ю зійти

залишишся
нерозколеним горіхом

не осягненим зерням

жінко

III. ОСМИСЛЕННЯ ПОРОГА

привів я тебе за цей поріг що переступав
тисячу разів і тисячу перший переступив з
тобою межу дому і світу межу узвичасности
і вічно сподіваної ілюзії

що може трапитися в тисячу перший коли
був досвід ранку полудня вечора ночі весни
літа осені зими півдодев'ятої в яку б
то не було погоду в яку б то не було пору
душі смутку чи радості сходами додолу і схо-
дами наверх завжди повертався ніколи у
вчора також ніколи у завтра

переступаючи я переступав дійсне те що
існує об що можна спіткнутися відчуті біль
і що не ніс би скажімо квітку а квіткою
залишилася хоч би була вона квіткою самоти
зберігала через поріг колір обриси запах
не був поріг нічим окрім поліна
ніщо не було в ньому скрите гілочки і лис-
тя втрачені раз назавжди не зможе ніколи
вином землі упитися хіба що був символом
дій мій замок мій з тонкими як папір
стінами

на сей раз переступив з тобою межу усвідом-
люючи що все заховане за поверхнею десь
мусило причасне тривати через цілий час
відчинив двері і коли б ми мали у руках
квіт яблуні не залишився б квітом а став
би у наших руках яблуком або зерням

так і трапилося хотів уже відректися не
знаю сієї сього зерня окреслилась твоя
незформованість нестиглість нагадала оско-
му допоміг скласти домашню вправу якоюсь
кінозіркою позабавилася торочили обрус ні-
яковости те що скрито впливло дивне твоє
признання вперше знаєш мовила тоді випила
келих вогню посеред квітчастого лугу не
пригадую відчуття пригадую терпкощі
червону ромашку розчарування перед устами
ношу хто тепер мене прийме згвалтовану
цікавістю

шелестить солома слів солома волосся яс-
но мені крізь нього як у полудень воно
тепер молодше на декілька літ на десят-
ки ласк на одно скоштування яблука пізнан-
ня

не пожадав я гіркоти дівочости
був на десять літ зеленішим дівчинко
зерня будь ще опізнаєш терпкощі розчару-
вання червону ромашку побіля вуст хай
буде так як є домашня вправа торочки
з обруса ніяковости тримати стеблинки
пальців найбільша відвага найповніше щас-
тя викохати на пучечках бруньки ніжности
переступивши і сходами до дому
вернулися солоні тягарі літ повні чаші ро-
зуміння все заіснувало до цього і се що
ти жінка яка на квітчастому лузі заскоро
зрозуміла кохання та не зрозуміла щастя

а я той що переступив тисячу разів і мов
не було тисячу першого не було великого
повернення в країну чорного зерняти в епоху
допізнання перетнув межу в напрямі до узви-
часного коли квітка залишається тільки квіт-
кою хоч би вона була квіткою самоти і збе-
рігла поріг колір обриси запах а реальне
те що зверху те що зверху

відвозить автобус жінку яку я кохаю і не
посмів торкнутися коли вона перед хвилиною
була невинною біжу сходами боже виповни
благаю пустоту сподівання дай ніщо пере-
ступивши поріг

IV. ОСМИСЛЕННЯ ВЕЧОРА

Котре вибрати повертаючись на вулицю
з-під знаку елегії з двох прямокутників роже-
вого і голубого такі чіткі окреслення та-
кі інтенсивні барви два кольорові кадри
серед чорнобілого фільму на вулиці

чи відасш що на їх терезах важиться настрої
розуміння вечора або й самого себе

одхилить уява рожеву штору побачиш жінку
що чекає рідна вона до найменшого промін-
нячка усміху віра їй янгол-хоронитель
не знає біля вуха злого язика сумніву запа-
лює свічки сподівання окрилена може підле-
тіти до стелі до вікна до дверей не клич
бо вмре від щастя не угледівши хто той
стукіт те гукання

рожеве світання на ліжкові благовістить пос-
тіль жага виїдає очі святкують руки недале-
кими обіймами вибігають навстріч поперед
слів запам'ятай все отак у послідовності
кімнату предмет за предметом не омини пор-
трету невідомої на стіні підсолоджена
рожевим блиском у довгі її пальці
ринуло життя се ж твої пальці три-
мається на них зелене яблуко світу як на
іконі

одхилили голубу фіранку хіба ся жінка
чужа лінії окреслюючи силует стікає у
велику сльозу хіба вона не рідна аж до
мізинця бронзою суму прикована до під-

логи не клич бо вмре від зневіри що було
гукання що був стукіт сині відсвіти на
постелі цілувалося безсоння з подушкою
солоне море вийшло з берегів підстрелені
птахи рук чорним светром присипані дві
білі могили не моляться до них твої долоні.

ті ж меблі та ж кімната навіть та не-
відома чомусь у синьому серпанку жест
руки для зречення довгі пальці як сироти
виросли світові на поталу ніщо крім
неба не втримається на них

втікай від сих вікон вибору роздвоєння
маєш чорнобіле вздовж тихої вулиці що
з-під знаку елегії ущасливліючи одно по-
гасиш інше не виважиш розуміння вечора
самого себе одбереш вулиці один колір
вибереш вікно мов око у перспективі ва-
гань напіткаю істину що тонша як волосок
бо ж є одні двері до одної жінки відчиниш
двері зіллється рожеве з голубим у сіроби-
ле кивне на привітання подасть вечерю бу-
денним будеш ситий обірви волосок вулиця
довга і печальна і ніщо не заливається але
й не переважає

V. АВТОПОРТРЕТ

1

Автопортрет
з крилом
архангела

Одна пара закоханих
довго блукала карим полем
вже було поночі
коли вона здогадалася
податися додому

нешасна дівчина
вгледівши щасливу пару
вирішила взагалі не повертатися
з карого поля

рушив я назирці за нею
спала вона на землі
біля райських мурів
спадала вранішня сльоза

під згуки срібної сурми
відчинилася брама

архангел назад у піхви
послав огненного меча

дівчина була така беззахисна
що він прикрив її
своїм крилом

неможливо передати
зчудування дівчини
коли вона прокинулася

ранок був як ранок
але крило не було буденним

подекуди траплялись срібні
а то й золоті пір'їни

дівчина провела пальцем по крилі
срібні пірця видали ніжний
перезвук
як струни арфи

коли вона спала
я вибудував для неї терем
приносив їй потрави
коли вона спала

звикла до несподіванок
як до сходу сонця

вірила в чари крила

вже на другий день
грала вона солодко

що тремтіла моя душа
як дека скрипки

довший час
я не показувався їй на очі

захований за віями
як за густим частоколом

всіх десять її пісеньок
я навчився не мавши слуху

коли вона тулила крило
до грудей
я хотів бути крилом

одного вечора
навіть зазирнув у шпарину
як вона роздягалася

врешті я відважився
вийти зі сховку

був день як день
та бачила мене дівчина

порухав я
задерев'янілою рукою
не завважила жесту

крихким голосом
я заспівав одної з її пісеньок
не почула співу

з розпуки вхопив її за руку
не відчула доторку

пройшла крізь мене
мов крізь ніщо

он як
просичав їй услід

глупої ночі
я повищипую всі
срібні і золоті пір'їни

стане крило жалюгідним
достеменно обскубанним
гусячим крилом

у кут пожбурю
зажди
тішився я

якої ти заспіваєш завтра

повен подолок жалю
понесла дівчина
до райських мурів

із звуком срібної сурми
відчинилася брама

не послав архангел у піхви
вогненного меча

помийнице
прогримів він
що зробила з моїм крилом

певно на ньому
блудила вночі з прибудами

я був відомщений

Одна пара закоханих
довго блукала карим полем
вже було поночі
коли вона здогадалася
податися додому

ай вигукнула наречена
я спіткнулася
об якась гусяче крило

ой вигукнув наречений
я спіткнувся об людину

облиш
прошепотіла наречена
краще втікаймо

бо що як вона
не ж и в а

VI СТИХОТВОРИ ПРО НЕПЕВНІСТЬ

1

Хтось ішов попереду мене
сти шляхом

хтось на кам'яному порозі
залишив знак коліна

хтось за мною стояв
коли я гасив свічку

хтось подув мені із-за плеча
коли я зірвав кульбабу

■
зорі були добрі
і були зорі недобрі

коли я дивився на добрі зорі
було все гаразд

коли глянув на недобрі зорі
хтось поклав руку на серце

та біля моєї тіні
не було твоєї тіні

серце моє досі сиве

2

не бракує нашій землі
трьох китів

не бракує нашому небові
стовпів залізних

не бракує нашій впевненості
розпуття

чи в придорожній капличці
молитва до сумніву

є правдивою

перст витесаний із каменю
моє привидіння

моя дорога жорстока
як жінка

моя дорога зрадлива
як жінка

моя дорога каблучка
подарована жінкою

та все таки
навіть у цій пустелі

не є візією
стадо левів

б'ється воно щодня
об лід небокраю

чекає
коли з пролому овиду
потече червоне небо

як досягти певности
серед жорстокости

залишається собою
хоч шукає виходу

з однієї клітки в іншу

не мали часу
переслати нам спогади
перші християни

але проживає
найбуденніший день
дівчина

погонич левів

вміння пасти левів
досягається наївністю

вона звичайно не ти
вона має тіло і тінь

вона не виходила
поза обрій
як і поза себе

занадто тутейша

але де знайти
певнішу криївку
над її тіло

дівчина замкнула коло

вночі на зачарованому теремі
кохання

здійснилося звільнення
від зустрічі
на стежці сну

хотів би я бачити
чи стоїть
придорожня капличка

чи не сумують
на руїні мої янголи

чорний і білий

спало під лопухом
найчарівніше створіння

врівноважилася вага вагань
зникли безголосі постаті

мир зійшов на левів
сонце вперше допало zenіту

коли я вийшов з плоті
на босу траву

нікого попереду
нікого позаду
нікого обіч
ти могла бути
тільки в мені
коли б ти взагалі існувала
але знати я цього не знаю

нічого не бракує землі і небу
світ завершено

лише встиг я
п р о м о в и т и

VII. СТИХОТВОРИ ПРО КРИХІТНИХ ЛЮДЕЙ

1

двос крихітних людей
на зеленому узгір'ї
за пекельним мостом
на хвильку
забули про сумнів

а коли оглянулись
позад себе

він своїм тягарем
розплескав найвищий пагорб
разом з квітами
і божими корівками
і пам'яттю
про багатьох
дорогих людей

а місто вивтікало
із жовтої смоли задухи

залишилися
кучер'яві пагорбки
що паслися вздовж залізниці

і тіні
що положилися крику сирен
і білий дух поїздів
що витав
над двома крихітними
крихітними людьми

2

коли він упав
мізерний
на її долоню
і задивився на себе
у дзеркалі долоні
тоді побачив
що свою нікчемність
мав за пилінку
а те
що звалося в оці сльозою
за всесвіт

у герметичну чорну пивницю
пущено промінчик
і цього було достатньо
щоб невіленьник осліп

якось він натягнув його
як тятиву
і диво
пивниця оглушилася металевим
згуком

тоді торкнувся як дівчини
і видав промінь срібний зойк

від того дня
забуто про волю
адже вільний не зможе
бути музикою на промені

недолугий хворий хлопчик
як тільки визволиться
від маминої руки
перестає чути її голос
перестає чути навколишнє

примітивна уява водить
його по колу
вкладає в уста якесь диркотіння

він ходив би так цілий день
він ходив би так всеньке життя

та колись недолуга людинка
яка буде до смерти
хлопчиком і мотоциклом
залишається без матері

і що буде
як я втрачу тебе
промовив він
на узгір'ї

навіть сонцеві
не забувають
п'ятачки його плям

місяцеві
вбивство вчинене братом
на братові

а білій зорі те
що згасла вона
мільйони літ до нас

а коханій
розлуки

4

повернення додому
означає зустріч
з порожнім дзеркалом

воно не вірить
в оточення
не підпускає до себе
замкнене
у рамцях самотности

повернення додому
ще означає зустріч
на всіх стінах
стелі підлозі

у снах
з її очима

цілий день носив
на ниточці
за собою
голубу кулю

боявся аби не пустити за вітром
або не проколоти
гострим враженням
чи не залишити за розмовою
у знайомих

та властиво він був
у цій голубій оболонці
і не відав
хто так міцно
тримає її
за нитку

VIII. ЗАМОК

замок із чітким плануванням коридорів
і сходових галей веж і пивниць цей замок
з часу коли в одному з дальніх вікон
я угледів тебе став неблаганним лабі-
ринтом немає найменшої ймовірності
зустрітись в цій величезній споруді з
тисячами покоїв

тільки чи можуть у це повірити закохані
з року в рік подибую крихітки надії
ось тут перед кількома днями ти ночувала
кругла видолинка на подушці розгублені
срібні шпильки до волосся за рогом при-
видівся білий рукав ще десь напіткав
розчинену книжку яку напевне вже не до-
читаєш бо нема можливості ще раз пот-
рапити до тієї ж світлиці

даремні всякі планомірні розшуки бо все
одно заблудимося лишився один бог
ім'я котрого випадковість

молитва простягнених рук понад глибоким
проваллям двору не біжи в обхід знов
згубимося на роки

а ще сьогодні я натрапив на два кістяки
тільки одні двері розділяли їх забракло
віри всього на один поріг

і ось зараз коли ми сидимо
пригорнувшись у нічному авто
освіченому тільки осіннім до-
щем ми знаємо що подолати зам-
ковий лабіринт нам не суди-
лося

ІХ. ПРИГОТОВЛЕННЯ ДО ОСЕНІ

ще літо
у телефоні
ще слухавка
як мушля
ще біжить
зеленава хвиля
ще золотий луг
у пилку
ще слово твоє
як яблуко

забудьмо
про дощ

про кольорові тіні
парасольок

переглядаймо
гербарій літа

розворушім вулик
пахощів

та шелестить
зілля

як дощ

готуймо човни
напливає осінь

готуймо човни
з берегів жаль виступає

запливемо
в озеро падолисту

озеро
що поглинає сліди

обернеться простір
простір між нами
у порожнечу

не допоможе
стежка
у міжгір'я згадок

але блукає
потаємний погляд

мов зіжухлим листком
ганятиме вітер
обірваною фразою

з твоєї пісні

втішаймося розлукою
розлукою

котра
наші дні
перетопить у золото

наші дні
в ще одну зорю перекує

бо завбоге небо
у розлуці

не відрікайся сну свого
не відрікайся дня золотого
не відрікайся сивого болю
за мною
за собою

не знаю тебе
промовив вперше

не знаю тебе
промовив вдруге

не знаю тебе
промовив втретє

Х. ВИГАДАНА КОХАНА

меншають
свічі днів

долонею
затуляв
сиротливий жасмин

вихоплюю
іноді з непам'яті
нагі вуста

піддатливий віск тіла

моїми пальцями
ти сформована

з мого зітхання
зроджена

■
лежиш незаймана між голих стін
невже тут має статись неминуче
рубась шлях крізь сумніви густі
немов крізь зарості дрімучі

дзвенять самі два келихи пусті
що недопито по столі розлито
а ти вся від волосся і до стіп
волаєш пам'яті про смагле літо

моя кохана
я так пекельно
виборював
первоздане
роками поспіль
проступав образ
міліметр за міліметром
із-під фальшивого
золотого
покріву

так відновлюють
ікони
моя кохана

та коли серце
пойметься вогнем
як дерев'яна церковця

то ніколи вже
з попелу
Богородиця
не повстане

спиш із музикою обнявшись достоту
за одвірком сну я стою як чужий
зів'яв чудотворний плющ дотику
відсохли руки мої що ж прожени

на глум кучерявиться хміль
 поміж стегон
пиво пристрасті прошумить прошумить
треба йти а той світ що без тебе
ще більше жорстокий ніж ти

бувало
ставав на прю
з одноголовими

тепер
дихають вогнем
семиголови

бувало
друзі дмухали
у золоті труби

тепер
поглядають на мене
чорним піднебінням

Прослався сон мій поза обрій —
не перейти його за ніч;
піщане море хвилі горне
і дерево кричить до віч.

Але стривай-но, придивися:
хіба се дерево? се — ти
стоїш, як дерево без листя,
уся нага до срамоти.

І гап проходять каравани
і тичуть глуфом у твій бік.
Задеревілими ногами
не зрушу з місця, далєбі.

А що лиш крикну — то мій голос
заціпеніння не проб'є.
Знов ти, безпомічна і гола,
самотнім деревом стаєш.

на грані сну
як по линві

дійсність
та балансування

а коли
глянути вниз

неймовірно
минуле зближується

розрізняю
кожну травинку

не можливо
втримати
рівноваги

і сліз

щоденна зустріч на канаті
на рівні веж і хмародерів

внизу роззяв строката мапа
вгорі до вічності блакитні двері

ще тільки крок о будь уважна
хоч злука наша поглум родить
для всього світу ми лиш блазні
і поцілунок нам винагорода

але сьогодні надпрограмно
я охоплю тебе в обійми
відчиняться блакитні брами
коли із линви зринем
з кону зійдем

■
лежатиму
як утопленик
на дні осені

золоті косики листя
нагадуватимуть
про золоту рибку

жовті лози дощу
про струни
твоєї скрипки

тільки не вчую
її голосу

крізь товщу осені

■
не було ще осені над цю
осінь та все має край
і несподівано крізь раптово
оголений сад відкрилося
незнайоме порожнє поле
без жодної звичної віхи
чи надії на зустріч

не хотілося до сих пір ві-
рити що і сад має кінець
і за ним починається
нова земля

та щонайгірше я зрозумів
що доведеться йти цим
безлюдним полем не знаючи
куди і пощо

віддатися добровільно
в руки осені

пуститися берега
з її штандартами
по плитких озерцях каварень

довідуватися
про тебе
з десятих вуст

малювати тоді
по мармуровому столику
циганську дорогу

на те
розлита кава

на те
ніч без берегів
щоб розплутувати

відцвіло її квітування
перлина у скойках лона
вітер журби відсіває
згадки зерня від полови

рятуйте її ой пробі
обвийте молінням коліна
прокляттям набита утроба
як гострим камінням

ХІ. ХРОНІКА ОСМИСЛЕНЬ

*«Існує ця велика машина,
машина всесвіту, але вона —
снівид і тінь»*

Г. Сковорода

Б. Сороці присвята

Із матірнього пня галужимося плідно
вже стало густо нас по всеньких пустках
обіцяна земля мана безслідна
як мильна булька понад нами лусла

верстаймо і безчасся й бездоріжжя
нам за Мойсея юна вільха
вже й недовірки хащ старійшини
вилазять із замлілого запілля

шикуються у лаби жовтодзюбі лози
враз оголивши списи літорослів
позір вістують вістуни що кози
вже обгризають наші аванпости

1. Осмислення зачину

Опікунко родинного тепла
прамамо двору липо
впусти нас до свого дупла
як до собору на молитву

бо що посіємо пожнем
а що посіємо не звісно
не йдем до тебе порожнем
несем тобі пригісне

вже подавився поговір
дзвенить весільний поїзд
опікунко сім'ї вповіж
свою первічну повість

Тут предками нелинями
вгносно землю
на горорізі вугля
чорні долоні листя

засвідчує археологія
городище чорнобору
золотокофу столицю
священного дуба

вигнані на периферію
перетривали гоніння
тепер щити дерев
віщують смерть сокирі

2. Осмислення постійності

Моя господа наче очашок
святкує під трійцею стіл
наша прив'язаність ув'язнення наше
зав'язання у себе а втім

як обійтися без поцілунку
без тебе мила коли все тля
коли непорушні вазони на лутці
та тільки не небо і не земля

на вікна впали сніги фіранки
по сей бік дійсність по той бік міт
від ранку до ночі від ночі до ранку
останьмо останьмо самі

Ах ці милі знайомі
привітно-декоративні
лояльно обстрижені
зелені пуделі

ах ці приятелі
з парасольками прохолоди
листв'яні протигази
задушливого міста

ах ці страхопуди
з-під крилець домів
цісі ночі асфальт
висадили у повітря.

3. Осмислення чекання

Приріс я до мушлі одвірка
шептала мушля у тиші
про сплески панчіх на підлогу
хвиль на піщаний берег

шугнула прибоєм суконка
сплигло шумовиння сорочки
а понад всім шелест шерех
останньої піни станика

одвірку що буде з тобою
ходиш як човен по хвилі
невже тугі твої вуха
теж вчули чар роздягання

Курява над когортами
то стяг зелений лісу
сурмлять дерева
сурмами тіл

прадавне на вулицях
парсуни звірів
в уламках вітрин
як у свічадах

товчуть одвірки
до землі чолобитню
з розколин бетону
розрив-трава вибухає

4. Осмислення щедрості

Не звикну до твого тіла
помаранчо з незнаного саду
пізноцвіт одцвітина
самітний осамітнена

відставляю себе як мису
чи щедрістю виповниш мису
одцвітина первоцвіт
то в оці то в руці

не звикну до свого щастя
тужу за щастям зеленим
пізноцвіт одцвітина
самітний осамітнена

Обродилася кислиця тучна корова
на майдані посеред міста
ратицями вгрузла
попасає бруківку

доять її зелене молоко
разом з листям
надвечір одна стромовина
чорна зболена дійка

а вранці поворітьма дійна
ще кисліші кислички
споживають городяни щедроти
щедрістю не нахваляться

5. Осмислення часу

БУВ в антикварні на пенсії
аж я його там надибав
через золоте пенсне
світ споглядав як диво

мислить у душі барокко
не вженеться за нашим темпом
муркоче собі мов котик
в нашій узніжжі теплім

зрідка всказівкою човгне
години верстає пішки
пливемо на часу човнику
з одного нічого в інше

Сокирище дерев'яного породу
хлорофіловий виплід
витесаний припасований
зачовганий до лиску

тримає залізний писок
на тілах братів поцерблений
нема в ньому зеленої крові
ні кровиночки

Жорстокий яничар
пес цивілізації
прибереже його ганьбу
скляний мавзолей часу

6. Осмислення безнадії

НАС водять блудоводи
через ліси та води
з одної згадки в іншу
щоб ми на шлях не вийшли

гатімо головою
об стіни стіни стіни
підуть від нас на волю
заперті в стінах тіні

колує згадок тічня
ні стежки ні знадіб'я
одна самотність вічність
а дві се безнадія

впала завіса стіни
відкрилися соти поверхів
сотні вертепів
і в кожному лицедійство

крісел диванів шаф
телевізорів ламп холодильників
книжок зарення килимів
колисок тіней

вроїлося речам у голові
тільки допустити їх до кону
один лиш маятник сковороди
черкнув амплітуду скону

7. Осмислення прогри

ДОВЕЧОРІЄ день і світ
і ми довечорієм звісно
сей день був наш і світ був свій
що тепер з днем і що зі світом

руками линеш мов крильми
та понад себе ти не зможеш
не руш фіранки а то б ми
таке уздріли що крий боже

вертаймося у світ старий
вертаймося у себе знову
се програ програш бо всі гри
не варті навіть слова

це зух а не голубе авто
от і покірне міське телятко
добрикалося розпанахане черево
на власнім вогні попечене

на передмісті зупинене стежею
лк шпилькою метелик
прохромлене пікою бука
колом одним ворущить
тепер воно пам'ятник відчайдушності
монумент металізму
чигає з хижих кущів
ненажерна гієна ржі

8. Осмислення втрати

ШЛЮБНА ніч останньої свічки

шлюбна ніч останньої нічки
обручі кружляють доокола гноту
раз обручка срібна а раз злата

пам'ятаєш ласко першу ласку
пам'ятаєш ласко ласки маску
наша ніч маліє свіччина пелюстка
в оці маски ласко зяє пуста

вitekло зіниці живе срібло
бігало крушилось зовсім здрібло
вitekло зіниці тьмяне злото
закурив світанок чорним гнотом

зелене свято собору
хіба з-перед часів
у золотий вік бору
було тут зеленіше

тернина побіля брам плазує
пороги цілує
за поли чіпляє
дайте лісу ради

вitekли зіниці вітражів
долівка під килимом скелець
зрозумів лісовий птах
що він не Бортнянський

9. Осмислення реальності

Під попелом ночі
під сном у сні
спить золотий сніп
спить білий сніг

під попелом ночі
тепер як і вперше
сплять коханої коси
сплять коханої перси

під попелом ночі допелеліє
допелеліє яса
ти будеш знову сама й
я буду знову сам

■

Шалів тут вітер, що кидав туманами
піску й снігу, гнув додолу дерева й
запирив віддих у грудях. В одній хвилі
з гори Лева відірвалася брила піску
й на тому місці появилася постать лицаря
у повній зброї; панцер був зложений з
лусок, що робили вражіння грубої
шкіри. З'ява стояла нерухома, — але
повіяв вітер і постать зникла, лишився
сірий круг піску. Так повстала легенда
про лицаря — опікуна гори.

(З хроніки від 11 березня 1926)

10. Осмислення хроніки

Я мовив мила
сей сон уруку
щось у тім світі
щось у тім

я мовив мила
сей сон уруку
щось таки в світі
щось таки

я мовив мила
сей сон уруку
щось у тім світі
щось таки

с к о ї л о с я

XII. СТИХОТВОРИ ПРО ЗРЕЧЕННЯ

ВІДРЕЧЕНІСТЬ листка від дерева
відреченість дерева від землі
відреченість землі від неба

що то є відреченість
відреченість очей
від листка дерева землі неба

відреченість листка дерева землі неба
від очей

і се найкраснішої
весни
коли листок з деревом
дерево із землею
земля із небом
коли перо за соломинку
перо зрікається
саме тоді коли
півень тричі не прокричав
коли ридання глухе
сльози сліпі
розлука кульгава
коли капелюх
не кланяється світові
коли я під тим капелюхом

. *

* Клаптик машинописної сторінки із цим рядком відірваний, і тому годі було встановити закінчення вірша.

коли я вклонився
ладі і перунові
став людиною

коли я вклонився
стіні нерушимій
став державою

коли я вклонився
собі самому

став бездомним
Сковородою

тепер озираюся я
на всі сто сторін
пустелі

не сподобив мене світ
криве дзеркало води і небес
криве дзеркало
язика
криве дзеркало
трибун
літають щоночі
кажани трибуни
наді мною
розіпнім його
каже кажан кажанові
він не гожий нам
він у наших дзеркалах
потворний
ще й повторений

чигає на мене провінція
малесенька провінція
каменує мене провінція
маленька провінція
великим каменем
почекай провінціє
ти ж така малесенька
камінь здоровезний

каже провінція

ославив ти мене
малесеньку
на цілу більшеньку
захотів бач вінця
не даєш мені
тихенько
провінця-
тися

у саду блаженств
де вісім квітів
один тільки для мене
блаженство гоніння

зі саду блаженств
де вісім квітів
одним мене вінуєш
блаженством гоніння
який се квіт барвою

на біле мовив би
чорне
коли б не спізнав
на чорне мовлю біле
бо задля тебе

в довгій лляній сорочці
був я між ними
одного разу буря
втопила наш човен
чого боїтесь маловіри
проказав учитель
бурю зродив ваш сумнів
топить вас в морі сумнів
чому б не відповісти вчителю

коли б не сумнів
хто увірує в тебе

мед мовчання
найгіркіший полин
золото мовчання
заржавіла бляшка
пусткою наша хата
вигін пустинею
не випливе слово
із тьми мовчання
вода наша ніколи
не стане вином
а п'ять хлібин
залишаться
п'ятьма хлібинами

■

не виросло за нами
дерево ствердження
виросло б відречення
та кореня
воно
не знає

■

настав час прощання
посидимо для годиться
помовчимо для годиться
погодимося для годиться
розійдемося для годиться
ізгоями
через німі ворота
тихенькими стежками
зрікаючись всього
не зрікаючись
тільки
самого зречення

перекотиполя
нашого

Зв. Драгоманова

ТОГО Ж АВТОРА:

«Вогонь купала», 1966 р., Львів, в-во «Молодь».

«Відчинення вертепу» (тимчасова назва «Поезії з України»),
1970 р., Брюссель, в-во «Література і мистецтво».

«Підсумовуючи мовчання», 1971, Мюнхен, в-во «Сучасність».

«Коронування опудала», 1972, Нью-Йорк, в-во «Нью-Йорксь-
кої Групи».